

1. Podstawa prawna funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami na terenie gminy Raków

Zgodnie z art. 3 ust.2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm)zwaną dalej ustawą u.p.c.g. do zadań gminy należy dokonanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi. Celem takiej analizy jest weryfikacja możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy.

Zgodnie z założeniami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Rady Gmin zobowiązane zostały do podjęcia szeregu uchwał regulujących system gospodarowania odpadami na terenie gminy. Rada Gminy Raków podjęła następujące uchwały:

- 1) 26 października 2012 roku uchwała Nr XIX/111/2012 w sprawie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

Zgodnie z ustawą o u.p.c.g gminy zobowiązane są odbierać odpady od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Art. 6c. ust.2 mówi, że rada gminy może postanowić o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne . Podjęcie przez Radę Gminy Raków powyższej uchwały miało na celu uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnym i na terenie gminy.

- 2) 26 października 2012 r. uchwała Nr XIX/112/2012 w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Zgodnie z podjętą uchwałą opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi uiszcza się raz na kwartał bez wezwania na rachunek bankowy. Mając na uwadze uspojnienie terminu uiszczania opłat za gospodarowanie odpadami z terminami zapłaty podatków Rada Gminy Raków 25 listopada 2013 roku uchwałą Nr XXX/193/2013 ustaliła, że opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi wnoszona będzie przez właścicieli nieruchomości bez wezwania, w łącznej wysokości za trzy miesiące kalendarzowe w terminach zapłaty podatków. Podjęcie uchwały miało na celu ułatwienie mieszkańcom, szczególnie osobom starszym dokonywanie opłaty za gospodarowanie odpadami bezpośrednio u softysów (inkasentów).

- 3) 26 października 2012 r. uchwała nr XIX/114/2012 w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości położonych na obszarze gminy Raków

Zgodnie z ustawą rada gminy zobowiązana jest określić w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Deklaracja, na terenie gminy Raków jest składana przez właściciela nieruchomości zamieszkałej ,oraz

właściciela nieruchomości niezamieszkałej, na której nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Wypełniając deklarację należy podać dane identyfikacyjne właściciela oraz dokładny adres nieruchomości. Ponadto, właściciel dokonuje wyboru sposobu zbierania powstałych odpadów (odpady segregowane bądź zmieszane odpady komunalne). Pierwszą deklarację mieszkańcy zobowiązani byli złożyć w 31 marca 2013 r., a po tym terminie 14 dni od dnia zamieszkania na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca lub powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych. W przypadku zmiany danych będących podstawą ustalenia wysokości należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na danej nieruchomości właściciel nieruchomości jest obowiązany złożyć nową deklarację w terminie 14 dni od dnia nastąpienia zmiany. Deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego.

- 4) 21 lutego 2013 r. uchwała nr XXIII/143/2013 w sprawie określenia metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawki opłaty na terenie gminy Raków.

Zgodnie z ustawą rady gmin zobowiązane zostały do podjęcia uchwały w zakresie metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi odbieranymi od właścicieli nieruchomości oraz stawki takiej opłaty. W przypadku, jeżeli odpady komunalne są zbierane w sposób selektywny stawki opłat powinny być niższe. Ustawodawca dopuszcza kilka metod ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Wybrana przez Radę Gminy Raków metoda ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi to iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty ustalonej w zależności od sposobu gospodarowania odpadami komunalnymi. W przypadku osób zbierających odpady w sposób selektywny miesięczna stawka wynosi 4,00 zł od 1 osoby, w przypadku osób zbierających odpady w sposób nieselektywny (zmieszany) 10,00 zł od 1 osoby na miesiąc. Dla nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalana będzie w oparciu o iloczyn pojemników, w którą należy wyposażyć daną nieruchomość oraz stawki opłaty ustalonej w zależności od sposobu gospodarowania odpadami komunalnymi.

- 5) 21 lutego 2013 r. uchwała nr XXIII/144/2013 w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.

W ramach budowania nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi Rada Gminy Raków ustaliła, że mieszkańcy mają możliwość przekazywania każdej ilości wytworzonych odpadów komunalnych. Przyjęcie takiego rozwiązania wpłynie na ograniczenie zjawiska dzikich wysypisk, spalania oraz podrzucania odpadów. Odpady powstające na nieruchomościach odbierane będą ze stałą, określoną w harmonogramie częstotliwością bezpośrednio z posesji. Ponadto odpady, które mieszkańcy zbierają w sposób selektywny mogą być bezpłatnie przekazane do punktu selektywnego zbierania odpadów, który świadczy usługi co najmniej jeden dzień w tygodniu przez co najmniej dwie godziny. Mieszkańcy pokrywają jedynie koszty dostarczenia tych odpadów do punktu.

- 6) 21 lutego 2013 r. uchwała nr XXIII/142/2013 w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Raków

Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Raków, w tym wymagania dotyczące: uprzątkania błota, śniegu, lodu z części nieruchomości służących do użytku publicznego, mycia i napraw pojazdów poza myjniami i warsztatami naprawczymi, obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe oraz utrzymania zwierząt gospodarskich. Reguluje również system gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych. W Regulaminie odniesiono się do poszczególnych strumieni wytwarzanych odpadów komunalnych, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami.

Podejmując wymienione wyżej uchwały, Rada Gminy Raków stworzyła ramy prawne dla systemu zbierania i odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych, w tym również powstających w gospodarstwach domowych przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych oraz zużytych opon i odpadów zielonych. Poprzez objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych gmina realizuje swoje obowiązki ustawowe, w szczególności takie jak zapewnienie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, aby było możliwe: ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, wydzielenie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych, osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu.

Zadania własne gminy w zakresie gospodarowania odpadami wykonuje w Urzędzie Gminy Referat Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami.

2. Instalacje do odbioru odpadów komunalnych

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, Sejmik Województwa Świętokrzyskiego uchwałą nr XXI/360/12 z dnia 28 czerwca 2012 r. przyjął „Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego na lata 2012-2018”. W dokumencie tym uwzględniając zrównoważony rozwój, bezpieczeństwo ekologiczne województwa, a także szeroko pojętą ochronę środowiska dokonano podziału województwa na regiony gospodarki odpadami komunalnymi. Zgodnie z podziałem gmina Raków znalazła się w Regionie 5.

W Regionie 5 odpady komunalne zmieszane, pozostałości z sortowania oraz pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, o ile przeznaczone są do składowania, a także odpady zielone obecnie trafiają do zlokalizowanego w msc. Rzędów, gm. Tuczępy Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi. Zakład uruchomiony został w lipcu 2014 roku. Do tego czasu przedmiotowe odpady trafiały do zastępczej regionalnej instalacji w Staszowie.

Zgodnie z art. 3 ust.2 pkt 2, ppkt a) gminy zapewniają budowę, utrzymanie i eksploatację własnych lub wspólnych z innymi gminami regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Gmina Raków wspólnie z 18 innymi gminami zlokalizowanymi w Regionie 5 jest udziałowcem Zakładu Gospodarki Odpadami w Rzędowie (ZGOK). Zakład, przygotowany jest do przyjęcia rocznie ok. 25 000-30 000 Mg odpadów komunalnych. Jak wynika ze wstępnych założeń, ZGOK zabezpieczy dla 18

gmin (obszar o powierzchni łącznej około 2024 km², zamieszkały przez około 153 tys. osób) zagospodarowanie odpadów co najmniej do 2023 r. w sposób zgodny z wymogami ochrony środowiska z zachowaniem przepisów prawa i zapisów przedmiotowych dokumentów strategicznych na poziomie kraju i UE.

3. Odbiór odpadów komunalnych z terenu gminy Raków

Na terenie gminy Raków odpady komunalne odbierane są bezpośrednio z posesji właścicieli nieruchomości.

W 2014 roku na terenie gminy funkcjonował punkt selektywnej zbiórki popiołu zlokalizowany przy ul. Kościuszki 45 w msc. Raków (plac po byłym ZUK).

Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych na terenie gminy Raków zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Raków przedstawia się następująco:

System zbiórki odpadów	Rodzaj odpadów	Częstotliwość odbierania
system zbiórki odpadów komunalnych w sposób nieselektywny	zmieszane odpady komunalne (nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe)	w cyklu dwutygodniowym
system zbiórki odpadów komunalnych w sposób selektywny	papier, tektura, tworzywa sztuczne, szkło, metale, (nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe)	1 raz na dwa miesiące
	zmieszane odpady komunalne (nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe)	1 raz na miesiąc
	odpady wielkogabarytowe zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny zużyte opony, leki baterie (nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe)	1 raz na pół roku
	popiół w sezonie tj. od października do kwietnia	1 raz na dwa miesiące
	odpady zielone, odpady ulegające biodegradacji (nieruchomości zamieszkałe	1 raz na dwa tygodnie

	i niezamieszkałe)	
	odpady z koszy ulicznych, z przystanków autobusowych	1 raz na dwa tygodnie

4. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy

Zestawienie ilości (Mg) odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy Raków w 2014 roku

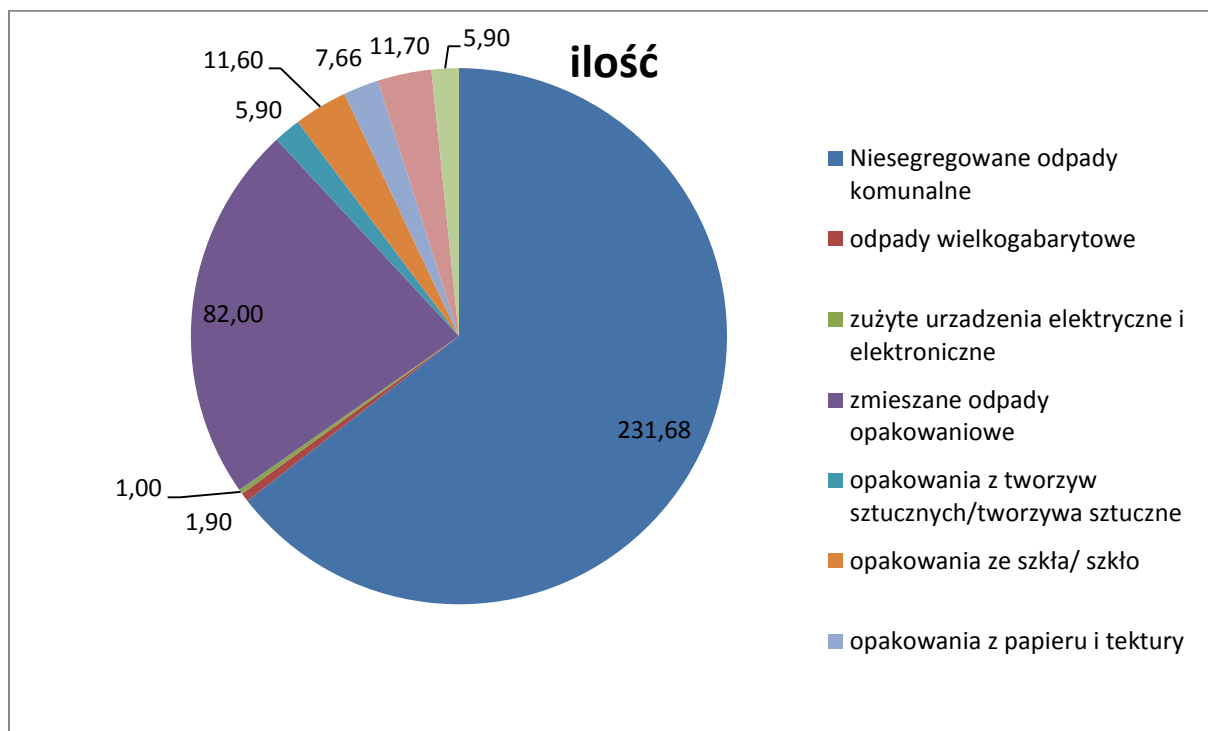
Niesegregowane odpady komunalne	231,68
odpady wielkogabarytowe	1,90
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	1,00
zmieszane odpady opakowaniowe	82,00
opakowania z tworzyw sztucznych/tworzywa sztuczne	5,90
opakowania ze szkła/szkło	11,60
opakowania z papieru i tektury	7,66
odpady ulegające biodegradacji	11,70
gruz cegalny	5,90

Jak wynika z powyższej tabeli ilość wszystkich odpadów komunalnych zebranych w 2014 roku wyniosła 359,34 Mg .

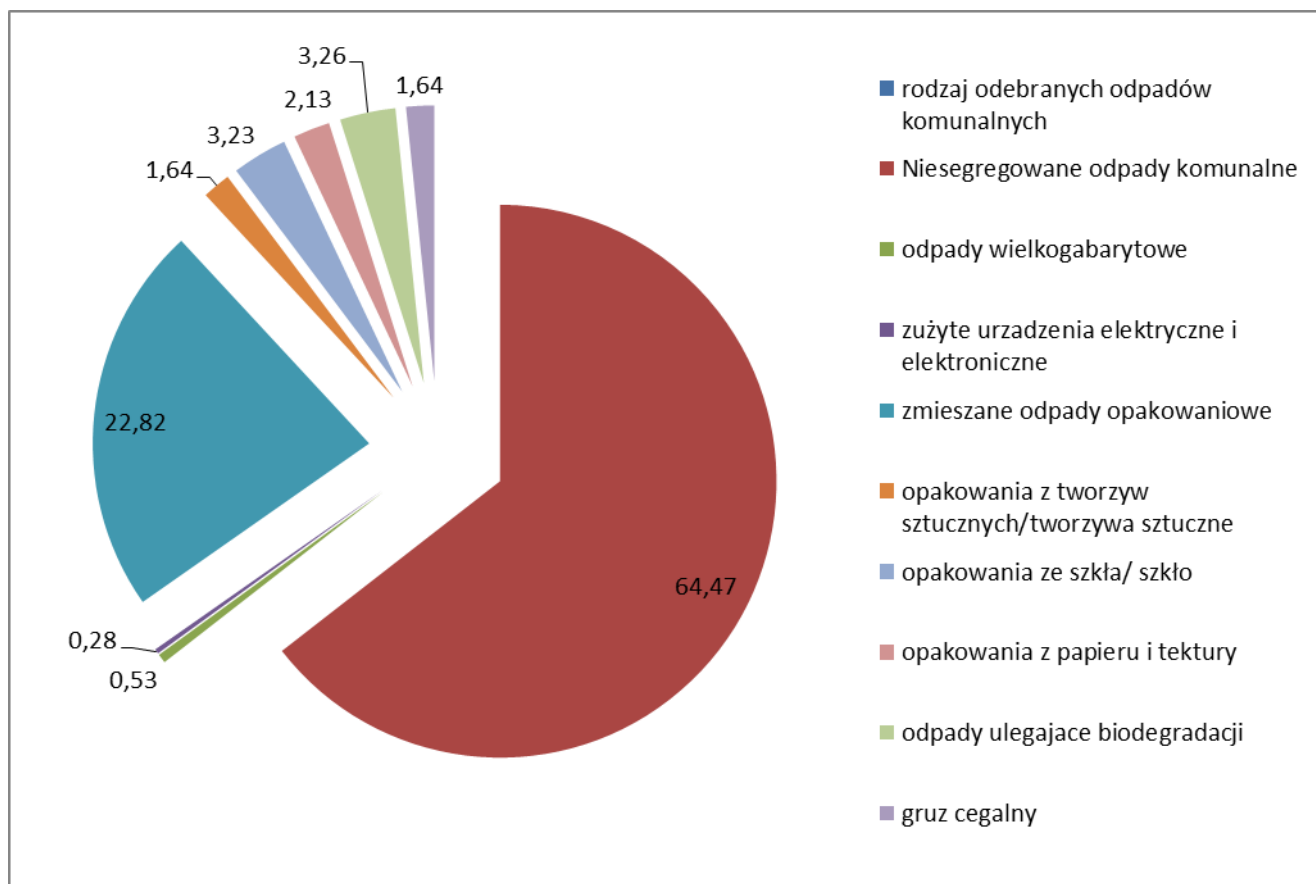
Zestawienie ilości odpadów zebranych w 2014 roku

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi

Procentowy udział poszczególnych frakcji odpadów komunalnych w stosunku do całej masy odpadów

Sposób zagospodarowania odpadów komunalnych odebranych na terenie gminy w 2014 roku

Rodzaj odpadów komunalnych	Nazwa procesu
zmieszane (niesegregowane)	R12
zmieszane odpady opakowaniowe	R12
Gruz budowlany	R11
odpady wielkogabarytowe	D5
Szkło	R12
Tworzywa sztuczne	R12
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne,	R12,
opakowania z papieru i tektury	Recykling materiałowy
Odpady ulegające biodegradacji	kompostowanie

Zgodnie z ustawą o odpadach poszczególne procesy, którym poddane zostały odpady komunalne zebrane na terenie gminy to:

D 5 - Składowanie na składowiskach w sposób celowo zaprojektowany (np. umieszczanie w uszczelnionych oddzielnych komorach, przykrytych i izolowanych od siebie wzajemnie i od środowiska itd.)

R 11 - Wykorzystywanie odpadów uzyskanych w wyniku któregośkolwiek z procesów wymienionych w pozycji R 1 – R 10

R 12 - Wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R 1 – R 11(****)

Jak wynika z powyższego, odpady komunalne zebrane w sposób selektywny „u źródła” poddane zostały procesom odzysku.

Największy strumień odpadów wytwarzanych przez gospodarstwa domowe stanowią w dalszym ciągu odpady komunalne zmieszane. Ich odpowiednie zagospodarowanie jest więc jednym z najważniejszych problemów. Wymaga on zrozumienia oraz zgodnego, spójnego i kompleksowego działania zarówno gminy jak i mieszkańców. Wspierający efektywność system prawny, oraz proekologiczny styl życia stanowią punkt wyjścia dla stworzenia nowoczesnego, wydajnego systemu zarządzania odpadami. Mając powyższe na uwadze gmina Raków stworzyła ramy prawne do

systemu selektywnej zbiórki „u źródła”. Polega on na zbiórce odpadów bezpośrednio z gospodarstwa domowego takich jak : szkło, plastik, papier czy metal. Taki system zbiórki odpadów pozwala na optymalne ponowne wykorzystanie tych frakcji bez poniesienia dodatkowych nakładów . Wydaje się, że system ten powoli zaczyna się sprawdzać. Świadczyć o tym może fakt, że ponad 35 % odpadów zebranych „u źródła” stanowi frakcja odpadów segregowanych. Dla porównania w 2013 roku procentowy udział tej frakcji nie przekraczał 22% .

Ustawa o u.p.c.g. nałożyła na gminy obowiązek osiągnięcia poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych tj. papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło. Tabela poniżej przedstawia poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami jakie gmina zobowiązana jest osiągnąć w poszczególnych latach.

	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami [%]								
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło	10	12	14	16	18	20	30	40	50

Nie osiągnięcie przez gminę ww. poziomów skutkować będzie nałożeniem na nią kar pieniężnych.

W 2014 roku gmina Raków osiągnęła poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło w wysokości 36,66 % przy wymaganym 14%. Podkreślić należy, że w 2012 roku poziom ten wynosił 16%. Osiągnięcie w 2014 roku poziomu w wysokości przekraczającej 36 % jest bardzo dużym osiągnięciem zarówno gminy jak i jej mieszkańców. Niewątpliwie świadczy to o dobrze przygotowanym systemie gospodarowania selektywnie zbieranymi odpadami komunalnymi oraz zwiększeniu świadomości ekologicznej mieszkańców.

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nałożyła na gminy także obowiązek ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych na składowiska:

- 1) do dnia 16 lipca 2013 r. – do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,

- 2) do dnia 16 lipca 2020 r. – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

– w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzona w 1995 roku dla gminy Raków wynosi 298,73 Mg i wyliczona została zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012r. w sprawie poziomów ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów (Dz. U. z 2012 r. poz. 676).

Rozporządzenie określa w jaki sposób należy wyliczyć procentowy udział odpadów ulegających biodegradacji z całkowitej masy odpadów komunalnych zmieszanych przekazanych do składowania (D5). W analizowanym roku poziom ten powinien nie przekroczyć 50%. W 2014 roku poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych z terenu gminy Raków ulegających biodegradacji kierowanych do składowania wyniósł 16,83 %.

Jak widać nałożone przez ustawę o u.p.c.g. na gminę obowiązki w zakresie osiągnięcia poziomów recyklingu czy ograniczenia masy bio odpadów trafiających na składowisku zostały przez gminę spełnione.

Uruchomienie Regionalnej Instalacji w Rzędowe, do której od lipca trafiają wszystkie odpady z terenu gminy Raków, niewątpliwie pozwoliło na osiągnięcie przewidzianych przepisami prawa poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych na składowiska. Zebrane zmieszane odpady komunalne nie trafiają bezpośrednio do składowania lecz poddane są mechaniczno-biologicznemu procesowi przetwarzania. Z terenu gminy Raków masa odpadów powstałych po mechaniczno-biologicznym przetworzeniu zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 19 12 12 niespełniających wymagań rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 roku w sprawie mechaniczno-biologicznego przetworzenia zmieszanych odpadów komunalnych przekazanych do składowania wyniosła 96,71 Mg.

5. Koszty poniesione z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

Zgodnie z ustawą o u.p.c.g. właściciele nieruchomości zobowiązani są uiszczać na rzecz gminy opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Opłata za gospodarowanie odpadami stanowi dochód gminy (art. 6r ust. 1). Z pobranych opłat gmina zobowiązana jest pokryć koszty związane z funkcjonowaniem systemu, które obejmują:

- 1) Odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwienie odpadów,
- 2) Tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- 3) Obsługi administracyjne tego systemu.

Usługę w zakresie odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie gminy Raków w 2014 roku świadczyła firma Przedsiębiorstwo-Handlowo-Usługowe „ZIELIŃSKI” , ul. Klasztorna 27a; 26-035 Raków. Wydatki związane z funkcjonowaniem systemu poniesione przez gminę Raków w 2014 roku wyniosły 252 000,00 zł (odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych), koszty administracyjne związane z funkcjonowaniem systemu wyniosły: 33 482,91 zł.

Należności z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wg. Stanu na dzień 31.12.2014 roku wynosiły 275 588,89 zł.

Dochód gminy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniósł: 263 394,25 zł.

Zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowią 4,6 %.

6. Liczba mieszkańców na terenie gminy Raków

Zgodnie z art. 6m ust.1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, właściciele nieruchomości zobowiązani są złożyć do wójta gminy deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Pierwszą deklarację mieszkańcy zobowiązani byli złożyć w terminie do 31 marca 2013 roku. Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku zostało złożonych 1876 deklaracji.

Według stanu na dzień 31.12.2014 roku na terenie gminy Raków zameldowanych było 5823 mieszkańców.

PODSUMOWANIE

1. System gospodarowania odpadami komunalnymi objął właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne co przyczyniło się do jego uszczelnienia.
2. Większa świadomość ekologiczna mieszkańców ma znaczący wpływ na prawidłową segregację odpadów komunalnych „u źródła”. Stanowi to główny czynnik przy osiągnięciu przez gminę poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła.
3. Należy zastanowić się nad stworzeniem kilku punktów selektywnej zbiórki zlokalizowanych w różnych miejscach na terenie gminy, co przyczyniłoby się do zwiększenia ilości selektywnie zbieranych odpadów oraz rozszerzyć zakres odbioru odpadów o następujące frakcje: szkło, papier, metal, plastik co wpłynie na zwiększenie osiągniętych przez gminę poziomów.
4. Uruchomienie Regionalnej Instalacji dla Regionu 5 pozwoliło na zmniejszenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio do składowania. Zwiększeniu uległa masa odpadów, które poddana była dalszym procesom odzysku.
5. Uruchomienie RIPOKu umożliwiło gminie wywiązanie się z obowiązku osiągnięcia przewidzianych prawem poziomów recyklingu i ograniczania masy odpadów ulegających biodegradacji trafiających na składowisko.